

Kristen Tovborg Jensen født 1865

OPRINDELIG FORFATTER HLars

Artiklen stammer fra 3. udgave af Dansk Biografisk Leksikon, der udkom 1979-84.

Kristen Tovborg Jensen, ved dåben Christen, 25.2.1865-23.9.1920, gårdejer, politiker. Født på Klostermølle, Gudum ved Lemvig, død i Lemvig, begravet i Gudum.

T. J. uddannedes ved landbruget, var på Ryslinge højskole 1882-83, bestyrede fædrenejærden Klostermølle 1883-89 og var dens ejer fra 1889.

Gennem årene erhvervede han sig et navn som en sjældent dygtig landmand der med stor flid og indsigt drev ikke blot Klostermølle, men også flere andre gårde han overtog: nabogården Øster Fiskebæk 1894, Tagårdhede 1898 og Matrughede 1912.

Han var ikke blot den praktiske landmand, men også den stærkt videnskabeligt interesserede der ivrigt studerede fagtidsskrifter og forsogsberetninger - altid den der gik i spidsen på sin egn.

Det ene hverv efter det andet blev overdraget ham. Han blev landvæsenskommissær, medlem af Gudenåkommissionen, af Gudum sogneråd 1898-1904, af Ringkøbing amtsråd 1910-16 og af overskyldrådet, sad i ledelsen af vareindkøbsforeningen for Ringkøbing amt, at indkøbsforeningen for foderstoffer i Ringkøbing amt, var medlem af de jyske landboforeninger planteavlsudvalg, formand for Skodborg-Vandfuld herreders landboforening 1902-17 og formand for de samvirkende landbo- og husmandsforeninger i Ringkøbing amt 1909-17, altsammen hverv hvor han gjorde udmærket fyldest efter alles, også sine ivrigste politiske modstanderes sigende. -

Klostermølle bragte sin ejer blandt de højestbeskattede hvorfor T. J. under 1866-grundloven hørte til de privilegerede vælgere ved landstingsvalg, men han stemte ikke højre. Fra provisorietidens begyndelse 1884-85 var han venstremand og blandt de radikaleste på sin egn. Forud for folketingsvalget 1898 satte han sig for gennem direkte og personlig agitation at overbevise venstremænd i Lemvigkredsen om at det kunne lade sig gøre at bryde den 30-årige tradition for valg af højremænd i kredsen.

Det lykkedes at vinde kredsen for venstrereformpartiet, men da det splittedes 1905 gik T. J. med det radikale venstre, blev snart medlem af dets hovedbestyrelse og var 1916-20 partiets landsformand. Han øvede en betydelig indsats for partiet i Vestjylland og blev formand for Ringkøbing Amts Avis da den 1916 købtes af de radikale og ændredes fra moderat til radikal avis. Partiet, ikke mindst indenrigsminister Ove Rode, rådførte sig hyppigt med ham om maksimalpriser, rationering og andre indgreb mod fri prisdannelse under første verdenskrig.

T. J.s støtte til den radikale regerings politik vakte en stærk opposition i nogle landbrugskredse og den blev ikke mindre da han hævdede at bønderne

trods alt tjente rigtig godt under krigsforholdene, og advarede mod en politik der blot lod priserne gå op. Den holdning kostede ham formandskabet i landboforeningerne 1917.

T. J. var en alsidig begavelse med kærlighed til og sans for dansk digtning og lod ved oplæsningsaftener hjemme eller ude gerne andre nyde godt af sin belæsthed. Tidens jyske digtere, først og fremmest Thøger Larsen og Jeppe Aakjær, var hans venner og kom hyppigt på Klostermølle. Selv ledede han som regel sommermøderne på Jenle. I vaner og levevis fastholdt han gamle bondelivsnormer og gik ikke med flip og slips, men brugte sit sorte jyske halsbind og sin ravjyske udtale. Der var kraft og ægte jysk lune i hans tale, klarhed og bestemthed i hans konklusioner. Umiddelbart fængslede hans personlighed - også dem der kun fattede lidt eller intet af hans vestjyske mål. -

En datter Karen Tovborg Jensen, 4.8.1890-11.11.1951, blev uddannet som journalist og var ansat ved forskellige blade, sidst i Herning. Hun var som faderen stærkt politisk engageret, blev medlem af Gudum sogneråd, 1935 kandidat til folketinget for Danmarks kommunistiske parti og medlem af partiets centralkomité. - En anden datter Mette Tovborg Jensen, 6.6.1904-15.4.1985, blev efter uddannelse på Ladelund og Tune landbrugsskoler ansat af mejeriernes fællesorganisation som Danmarks første malkekonsulent ("Mette Malkepige"). Hun blev 1934 gift med senere overlæge på Bræstrup sygehus Jes Poulsen Jensen, f. 1909.

Familie

Forældre: gårdejer, mølleejers Jens Jensen Havskov (1803-73) og Karen Christensdatter Tovborg (1820-81). Gift 11.10.1889 i Nr. Nissum med Ane Marie Bjerre Jacobsen, født 20.7.1867 i Vejrum, død 12.12.1942 på Klostermølle, d. af gårdejer i Vejrum, senere Sandholm, Jens J. (Bjerre) (1841-1926) og Mette Katrine Laursen (1842-1930). - Far til Aksel T. J. og S. T. J.

Ikonografi

Tegn. af Orla Buhl. Foto. - Mindesten ved Klostermølle.

Bibliografi

Stamtvl. over Bjerre-slægten fra Bjerre, 3. udg. ved Frits Bjerre, 1978 104. Thøger Larsen i Politiken 24.9. og 28.9.1920. Ove Rode: I krigens vendetegn, 1921 184. Jeppe Aakjær: Fra Sallingland til Øresund, 1932 116f. G. Fog-Petersen: Det radikale venstres hist. II, 1939. Erik Rasmussen og Roar Skovmand: Det radikale venstre 1905-55, 1955. - Papirer i Rigsark.

Referér til denne tekst ved at skrive:

Helge Larsen: Kristen Tovborg Jensen i Dansk Biografisk Leksikon, 3. udg., Gyldendal 1979-84. Hentet 4. december 2017 fra <http://denstoredanske.dk/index.php?sideId=298506>